

VIITORUL ROL

COCA ANDRONESCU

Coca Andronescu nu mai are nevoie de prezentare: toată lumea îi cunoaște făptura sprintenă și energică, mobilitatea expresiei, inflexiunile vocii, risul, răsfăturile feminine, candorile autentice și jucate... Douăzeci și cinci de ani la Teatrul Național din București. Filme. Televiziune (teribila Tanța, din serialul *Tanța și Costel* de Ion Băieșu, personaj cotropitor: „A trebuit să las să treacă mai bine de cinci ani, ca să se uite, și apoi să apar din nou la televiziune. Parcă nu mai eram eu...“). Radio (de mai bine de 15 ani, face, împreună cu Mihai Fotino, emisiunea „De toate pentru toți“). Din toate acestea s-a conturat personalitatea unei veritabile vedete populare, care a știut să-și păstreze spontaneitatea și firescul, consolidându-și mereu succesul cu acumulările experienței profesionale. Nedezmințitul ei temperament exploziv, aplombul cu care-și dăruiește personajele se mlădiază, cu timpul, pe măsură ce prinde gust să-și exploateze disponibilitatea compozițională. Dintre cele peste o sută de roluri care alcătuiesc fișa ei, amintim doar câteva, din spectacole care au ținut afixul stagiunii întregi: Colette,

apoi Zoe în *Gaițele* de Al. Kirișescu; Miza (*Titanic-vals* de Tudor Mușatescu — teatru și film); Eleva (*Steaua fără nume* de Mihail Sebastian); Dejanira și Mirandolina (*Hangița* de Goldoni); Ines (*Castiliana* de Lope de Vega); Pantoflirea (*Minunata pantoflirea* de F. Garcia Lorca); Ann Page (*Nevestele vescele din Windsor*) și Catarina (*Imblinzirea scorpiei*) de Shakespeare; Pețitoarea (*Căsătoria de Gogol*); Zița (*O noapte furtunoasă*), Mița Baston (*D-ale carnavalului*) de Caragiale; Aristița (*Coana Chirița* de Tudor Mușatescu după Alecsandri); Fifi (*Siciliana* de Aurel Baranga — spectacol înregistrat și pe disc); Frusina (*Căruța cu paiațe* de Mircea Ștefănescu).

„Progătesc cu deosebită plăcere rolul Frosei din *Idolul și Ion Anapoda* de G. M. Zamfirescu. Poate că ar fi trebuit să-l joc când eram mai aproape de vârsta personajului, dar nu am complexul vârstei. Dealtfel, noi, actorii, nu jucăm ce vrem, ci jucăm ceea ce ni se dă, atunci când intrăm în sfera de interes a teatrului sau a cîte unui regizor. Mă bucură reînfrînarea cu regizorul Ion Cojar, după aproape 25 de ani de la prima colaborare, la *Romanșoșii* de Edmond Rostand. E un regizor interesant, un bun coleg și colaborator, care știe să ceară și să și dea. Frosa e «o făptură a pămîntului și mai presus de toate femeie», așa cum o definește autorul. O fată mult mai tinără decît pare, trăind într-un mediu în care omul bun, curat, muncitor, devotat, este șicanat în tot felul; o fată supusă care s-a lăsat într-atît modelată încît a adoptat pînă și tonul stăpînilor. Aceasta e Frosa la început; pe parcurs, dintr-o servitoare ponosită (așa cum era socotită și tratată în casa Stăvăroaiei), Ion, singurul care se apropie de sufletul ei, o transformă într-un om care învață să gîndească și să vorbească pe propriul său ton și cu propriile sale cuvinte, într-o femeie cochetă, atrăgătoare. Cu sufletul ei curat, Frosa devine aievea idolul din vis, o ființă nouă, aptă pentru o viață adevărată alături de omul iubit. Undeva, în adînc, piesa, cred eu, se sprijină pe un fond dramatic, dezvăluind legătura dintre iubire și demnitate“.

telex-„,teatrul“ ● telex-„,teatrul“ ● telex-„,teatrul“

Visarion) și O poveste de iubire de Terence Rattigan. ● Intîmpinînd serioase dificultăți în montarea piesei sale Dulcea ipocrizie a bărbatului matur, Tudor Popescu a jurat să se întoarcă definitiv la vechile indeletniciri, lăsînd

regia pe mina regizorilor. Deh, mîntea românului de pe urmă! ● Cătălina Buzoianu repetă, la Teatrul Mic, o dramatizare proprie după romanul lui Mihail Bulgakov Maestrul și Margareta. Regizoarea s-a asigurat de colaboratori valo-

roși: Andrei Both și Liana Manțoc (scenografia), Mircea Florian (muzica), Miriam Răducanu (mișcarea scenică). ● Editura Meridiane anunță volumul lui Simeon Alterescu „Actorul și vîrstele teatrului“. Titlu

VIITORUL ROL

DIONISIE VITCU

Încă de la absolvirea I.A.T.C. (1963), Dionisie Vitcu s-a înscris printre „copiii teribili” ai teatrului, care au impus cu strălucire arta spectacolului românesc în țară și peste hotare. Debutul și l-a făcut pe scena Teatrului Tineretului din Piatra Neamț, integrându-se apoi, în 1968, colectivului Teatrului Național „Vasile Alecsandri” din Iași. Dionisie Vitcu și-a câștigat treptat o trainică popularitate, prin interpretarea unor puternice personaje de comedie și dramă. El face parte din categoria acelor actori care știu să particularizeze un rol printr-un simplu gest sau o modulație a vocii, fiind și un excelent mim, un performer al expresiei corporale și al mijloacelor verbale, mînuind cu artă ambiguitatea și echivocul, pentru a da mister actului teatral. Numele lui Dionisie Vitcu pe afiș constituie pentru public o invitație irezistibilă. Dintre rolurile interpretate, reținem: Varlam (*Omul cu mirtoaga* de G. Ciprian); Mitică (*Sfîntul Mitică Blajinu*), Ioniță (*Opinia publică*) de Aurel Baranga; Gheorghe (*Tango la Nisa*), Pintilie Fulgeratu (*Noaptea* de M. R. Iacoban); Cetățeanul turmentat (*O scrisoare pierdută*), Mache (*D'ale carnavalului*) de Caragiale; Cameleonul (*Istoria ieroglicică* de Dimitrie Cantemir); Vulpoiul (*Răzvan și Vidra* de Hasdeu); Tarsița (*Iași în*

carnaval de Alecsandri); Loyal (*Tartuffe*), Argan, Polichinelle, Tirsis, Bachilerius (*Bolnarul inchipuit*) de Molière; Poprișcin (*Insemnările unui nebun* de Gogol); Percihin (*Micii burghezi* de Gorki — la televiziune); Leporello (*Don Juan* de Max Frisch); Sosias (*Amfitrion* de Peter Hacks); Edgar (*Dansul morții* de Strindberg); Chițimia I (*Chițimia* de Ion Băieșu); Pavel Cristian (*Camera de alături* de Paul Everac).

În *Păsările tinereții noastre* de Ion Druță, Dionisie Vitcu va interpreta rolul lui Pavel Rusu. Regia: Sorina Mirea.

„Trec de la rolul lui Protasov din *Copiii soarelui* de Gorki, exponent al unei lumi contrafăcute, cu idealuri și năzuinți lipsite de suport în realitate, la un rol diametral opus: Pavel Rusu, om de acțiune socială, spirit pragmatic, care nu are răgazul să discearnă binele de rău, adevărul, de putere, autenticul, de neautentic, risipindu-și viața în acțiuni de importanță imediată. Pe patul de moarte, într-o finală retrospectivă și descoperire de sine, Pavel constată că, urmărind să realizeze binele general, a făcut, de fapt, și rău unor oameni. Personajul trăiește, în scenă, o dublă existență: cea reală, rememorată, și cea dorită, proiecție a spaimei de neant. În jocul puterii și al deciziei, Pavel Rusu a fost omul marilor principii; deodată, se descoperă a fi fost și crud și neomenos. Acum, își caută salvarea în sinceritate și luciditate; la trecerea în cele veșnice, Pavel Rusu simte nevoia unei certitudini omenești. Piesa vorbește despre singurătatea celui ce, uitîndu-se pe sine, uită, în cele din urmă, de omenie. Înconjurat de zeci de uși deschise pe care nu intră nimeni, Pavel încearcă să recîștige timpul pierdut. E un personaj complex, a cărui dramă e resimțită ca o uriașă pierdere în ordinea ființei. Omul de acțiune are revelația tîrzie a însingurării sale, mai precis, trăiește spaima dezumanizării. Salvarea nu-i vine de nicăieri. Rezolvarea acestei tensiuni constă în ne-identificarea cu personajul, într-o privire dramatic-distanțată asupra destinului său”.

Maria Marin

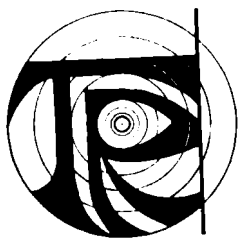
telex-., teatrul“ ● telex-., teatrul“ ● telex-., teatrul“

e atractiv, așteptăm cartea.

● Un frumos exemplu de colaborare între artiștii profesioniști și cei amatori dă Tamara Buciuceanu-Botez, care a răspuns invitației Casei de cultură din Cimpia Turzii și a jucat acolo, împreună cu ama-

torii, în spectacolul acestora cu *Paradis de ocazie* de Tudor Popescu. ● Aflăm, de la Piatra Neamț, că Teatrul Tineretului va mai prezenta Femeia îndărătnică de Shakespeare (regia, Iulian Vișa). Un om = un om de Bertolt Brecht (re-

gia, Alexandru Colpacci) și Proștii sub clar de lună de Teodor Mazilu (regia, Nicolae Scarlat). Toate astea le-am aflat nu de la Paul Findrihan, secretarul literar al teatrului, căruia nu-i place FAIMA. ● (Continuare în p. 65)

O RESTITUIRE

Un rol important ca semnificație culturală, asumat în mod statornic — programatic, am putea spune — de emisiunea de teatru radiofonic (rol pe care am mai avut ocazia să-l relevăm în spațiul acestei rubrici) este acela de investigare a unor zone mai puțin cunoscute ale repertoriului universal și original, de valorificare dramatică a unor pagini, nu întotdeauna pe drept acoperite de uitare, din literatura română.

Recent, emisiunea de teatru la microfon a prezentat o adaptare semnată de Ion Budescu după romanul *Menuet* de G. M. Vlădescu, scriitor interbelic al cărui nume este astăzi aproape uitat, practic necunoscut tinerelor generații (în paranteză fie spus, o lucrare nespecializată, dar de amplitudă cuprindere, cum este *Mic dicționar enciclopedic*, nici nu-l pomeneste), dar care, în epocă, a avut o anume rezonanță. Cărțile lui G. M. Vlădescu — nu foarte numeroase, dar bine primite, comentate favorabil, la data apariției, de critici de incontestabilă autoritate — realizează o imagine cuprinzătoare, expresivă a mediului provincial, temă de predilecție, sau a mediului dezmoșteniților soartei. În *Menuet* apare conturată cu pregnanță lumea necăjită, înrăit de lipsuri, sufocată de permanente îngrădiri,

otrăvită de prea multe neîmpliniri, a unui țirgușor asemenea oricăruia altul, în care nici dramele, nici modestele bucurii nu se particularizează prin nimic. Viața se desfășoară aici monoton, dar cu o anume încrîncenare, sub semnul pîndei și al suspiciunilor reciproce, dorința unui om de a se realiza e privită cu neîncredere și ostilitate. E un spațiu al nădejdlor pulverizate înainte de a se înfrîpa, al idealurilor eșuate în rutină, în derizoriu, și autorul îl construiește cu virtuozitate, apelînd nu doar la mijloacele dramei, ci mai cu seamă la acelea ale satirei, ale umorului corosiv, propriu caricaturii. E multă tristețe în severitatea, în necruțătoarea luciditate cu care romancierul judecă lumea de birfă distrugătoare și brutală indiscreție a provinciei; sensibilitatea ultragiată, speranța spulberată transparent din fiecare rînd.

Adaptarea radiofonică are meritul de a recomuna cu fidelitate și înțelegere universul romanului, atmosfera sa specifică. O anume notă de desuetudine, accente de melodramă există, dar ele sînt și ale originalului și ar fi fost desigur dificil (și poate și nepotrivit) să fie total înlăturate. Montarea lui Constantin Dinischiotu a reușit să găsească tonul care să lege elementele de dramă de cele de comedie, astfel încît versiunea radiofonică are fluentă, calitatea de a fi îngrijită, chiar dacă nu foarte originală. O distribuție inspirat alcătuită a transmis personajelor din *Menuet* adevăr și emoție: o replică, fie ea și convențională, rostită de Gina Patrichi sau de Radu Beligan, dobîndește rezonanță și intensitate.

Nu putem încheia aceste însemnări fără a menționa prefața critică semnată de Valeriu Răpeanu.

Cristina Dumitrescu

telex-., teatrul“ • telex-., teatrul“ • telex-., teatrul“

(Continuare din p. 63)

„România literară“ din 29 februarie 1980 publică un interesant articol despre teatrul din Marea Britanie, intitulat „Revoluția teatrală din 1968“. ● După recenta premieră cu piesa lui Móríciz Zsigmond Nu pot trăi fără muzică, pe care a pus-o în scenă Harag György, Teatrul Maghiar de Stat din Cluj-Napoca pregătește Acești nebuni fățarnici de Teodor

Mazilu, în regia lui Aureliu Manea, și Reportaj imaginari despre un festival american de muzică pop de Dery Tibor, în regia lui Horváth Béla. ● Teatrul de păpuși din Baia Mare se află într-un turneu de o lună în Franța, cu o dramatizare după basmul lui Ion Creangă Capra cu trei iezi (regia, Aristotel Apostol; scenografia, Ida Grumaz) și cu Între noi de Alexa Marcovici și Ana Predescu (re-

gia, Kovács Ildiko; scenografia, Ida Grumaz). ● Teatrul pentru copii și tineret din Iași a prezentat Povestea orașului fără iubire de Lev Ustinov (regia, Sorina Mirea; scenografia, Antonio Albici) și pregătește Dumbrava minunată după Mihail Sadoveanu (regia, Nicoleta Toia; scenografia, Marfa Azenti).

FAIMA